

Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 31 hallituksen esityksestä laiksi Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunta on 20 päivänä kesäkuuta 1994 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 124.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina apulaisosastopäällikkö Sampsa Sivonen maa- ja metsätalousministeriöstä, varametsäjohtaja Timo Nyrhinen Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitosta, tutkija Sauli Valkonen Metsäntutkimuslaitoksesta, metsänparannuspäällikkö Juhani Kokkonen Metsäkeskus Tapiosta ja johtaja Jukka Ylimartimo Lapin metsälautakunnasta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamisesta annetun lain voimassaoloa kolmella vuodella.

Lakiin ehdotetaan tehtäväksi samalla muutoksia, jotka edistävät luonnon- ja ympäristöhoidon näkökohtien huomioon ottamista hankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Hankkeiden rahoittamisesta kokonaan valtion varoilla luovuttaisiin.

Lisäksi lakiin ehdotetaan tehtäväksi metsänparannussäädöksissä ja eräissä muissa säädöksissä tapahtuneiden muutosten johdosta muun muassa maanomistajan oikeusturvaa ja valtion varojen takaisinperintää laajentavia muutoksia.

Helsingissä 28 päivänä lokakuuta 1994

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että esitykseen sisältyvien muutosehdotusten toteuttua niin sanotun Lapin lain ja metsänparannuslain mukaisten rahoitusehtojen ja menettelytapojen välille jää hyvin vähäinen ero. Tällöin ei ole hallinnollisestikaan mielekästä rahoittaa samalla alueella samanlaisia töitä kahden, sisällöltään lähellä toisiaan olevan lain perusteella. Valiokunta pitääkin tärkeänä, että vastikään aloitetun metsänparannuslainsäädännön uudistamisen yhteydessä pyritään siihen, että yksityismetsien hoito- ja parannustöitä tuetaan vain yhden lain perusteella ja että siinä otetaan tarpeellisessa määrin huomioon mahdolliset alueelliset erityistarpeet.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen hyväksymistä edellä esitetyin huomautuksin sellaisenaan.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja S.-L. Anttila, varapuheenjohtaja Iivari, jäsenet Järvilahti, Kalli, Koski, Lahikainen, Ollila, Polvinen, Pul-

liainen, Rajamäki, Riihijärvi, Rinne, Saario, Saastamoinen, Urpilainen ja Westerlund sekä varajäsen Laakkonen.

Vastalause

Olemme valiokunnan enemmistön kanssa yhtä mieltä siitä, että niin sanottua Lapin lakia on jatkettava vuoteen 1998 asti. Hallituksen esityksen 1 §:n 4 momenttiin sisältyy kuitenkin väärintulkinna vaara, joka on omiaan vaarantamaan Vuotoksen alueen metsänomistajien oikeusturvan ja joka siten pitää poistaa nimenomaisella lausumalla.

Kyseessä olevassa lainkohdassa säädetään, että lain tarkoittamat luontaisen uudistumisen edistämistä ja metsänviljelytyöt on ohjattava muun muassa taloudellisesti sekä ympäristöhoidon kannalta tarkoituksenmukaisesti. Nämä kriteerit ovat sinänsä erittäin hyväksyttäviä, mutta taloudellisen tarkoituksenmukaisuuden harkinnan sekä muidenkin kyseessä olevan lainkohdan kriteerien osalta valiokunnan olisi pitänyt sanoa selvästi, ettei tällä lailla saa tehdä tyhjäksi korkeimman hallinto-oikeuden 12 päivänä syyskuuta 1994 antamaa päätöstä, joka koskee niin sanotun Vuotoksen alueen metsänparannushankkeiden rahoitusta.

Korkein hallinto-oikeus totesi kyseisellä päätöksellään laittomiksi Koillis-Suomen metsälautakunnan tekemät päätökset jäädyttää suunnitellun Vuotoksen altaan alle jäävien metsien metsänparannushankkeiden rahoitus. Syksyn aikana on esiintynyt selviä pyrkimyksiä olla kunnioit-

tamatta tätä korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisua.

Valiokunnan olisi pitänyt sanoutua selvästi irti pyrkimyksistä sotkea metsänparannusrahoitus Kemijoki Oy:n vesioikeudelle jättämään hakemukseen niin sanotun Vuotoksen altaan rakentamisesta. Vesioikeusprosessi on vasta alkanut ja jo nyt katselmustoimituksissa on esitetty painavia väitteitä ja todisteita hakemuksen lain ja kansainvälisten sopimusten vastaisuudesta. Mainittu korkeimman hallinto-oikeuden päätös teki selväksi, ettei Vuotos-hanketta saa pitää päätettynä ennen vesilain mukaisen prosessin loppumista.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että mietinnön yhteydessä hyväksyttäisiin näin kuuluva lauselma:

”Valiokunta edellyttää, ettei vesioikeudelle jätettyä hakemusta niin sanotun Vuotoksen altaan rakentamiseksi eikä muitakaan ennen vesioikeusprosessin lopullista ratkaisua tehtäviä Vuotos-hanketta koskevia päätöksiä voida pitää sellaisina seikkoina, joiden nojalla voitaisiin katsoa, etteivät lain tarkoittamat toimet Vuotoksen alueella ole tarkoituksenmukaisia.”

Helsingissä 28 päivänä lokakuuta 1994

Erkki Pulliainen

Heikki Riihijärvi